

ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И ТЯХНОТО ПРИЛОЖЕНИЕ В ОБУЧЕНИЕТО ПО МУЗИКА В НАЧАЛЕН ЕТАП (I-IV КЛАС)

Йорданка Ст. Ненчева

INFORMATION TECHNOLOGY AND THEIR APPLICATION IN TEACHING MUSIC IN ELEMENTARY GRADES (I-IV CLASS)

Yordanka St. Nencheva

ABSTRACT: The world around us is changing and becoming more virtual. With the development of information technologies, newer and more interesting opportunities and trends for visualization and presentation of the scientific and cultural achievements of mankind are revealed. In this way, the wisdom of knowledge and the magical beauty of art reach young people more easily and more easily. It is their desires and tastes that are leading in the choice of the means to be used in the process of teaching (schooling) in music lessons. In the 21st century, the tools of the modern teacher are not limited to the blackboard, the pointer and the chalk, but include an interactive whiteboard, an Internet search engine and the appropriate software and hardware. This report pays special attention to the new methods and information technologies used in the process of teaching music to primary school students (from 1st to 4th grade). He systematizes the IT (information technology) tools that could or would be used in music lessons, and explores their effect on the teaching process.

KEY WORDS: Music, IT (information technology), training, information tools, software, hardware.

Информационните технологии (ИТ) улесняват преподаването на учебния материал и спомагат за по-доброто му усвояване от учениците.

В най-широк смисъл те се определят като съвкупност от хардуер, софтуер и свързаност към комуникационна мрежа, които служат за създаване, предаване, съхранение, анализ, оценка и обработка на информация.

Компютърните технологии, касаещи обучението по музика, са особено обещаващи. Посредством тях учениците получават информацията чрез звук, образ и емоция. Ползването им решава проблемите с недостига на учебни помагала и повишава интереса към предмета музика. Опитът ми показва, че те са полезни във всички направления – теоретични знания, пеене, инструментално изпълнение и съчиняване на музика.

Съвременните технологии предоставят голям набор от инструменти, които оптимизират процеса на преподаване и учене. Всъщност какви информационни инструменти използваме реално в класните си стаи, за да направим часовете по музика по-атрактивни и полезни?

Много ясно, не можем без подходящия хардуер: компютър, проектор, таблет, смартфон, CD/DVD-плеър, MP3(4)-плеър, синтезатор, микрофон, слушалки, интерактивна бяла дъска.

Всички тези устройства ползваме за възпроизвеждане на звук и образ за целите на предмета. Но освен възпроизвеждащи, те имат и записващи функции. Посредством тях представяме на децата фрагменти от опери, балети, мюзикъли, класическа и популярна музика, филми за живота и творчеството на известни композитори.

Със синтезатора пък възпроизвеждаме различни музикални инструменти. Така учениците се запознават със звученето на инструменти, които липсват в класната ни стая, особено след като новата учебна програма по музика за IV клас разшири знанията относно съвременните музикални инструменти (клавишни, електрически и електронни инструменти).

Караокето, което преди ни веселеше само в развлекателните клубове, сега дойде на гости в класните ни стаи и разнообразява часовете по музика. То използва предварително записани акомпанименти, като някои устройства имат и видео, на което се вижда текстът на песента. Има записан вокал, който може да се пусне или изключи. Тази технология дава големи възможности на изпълнителите, тъй като те могат да пеят сами или едновременно с певеца, да повишат или понижат тоналността на песента. Използвайки караоке, учителят не изпълнява сам съпровода, а

вместо това слуша внимателно гласовете на отделните ученици и им помага да ги развият. Пеенето с караоке мотивира учениците и повишава увереността им при изпълнение, защото те следват гласа от записа, който дискретно завоалира неволните им интонационни грешки.

Ефектите от приложението на интерактивна бяла дъска (ИБД) са изключително позитивни: урокът протича като игра, учениците са мотивирани да покажат себе си и учебният процес става по-динамичен. Освен това използването ѝ повишава концентрацията и така се постига по-добра дисциплина по време на час.

Софтуерът е също важна подправка за музикалната кухня. Множество софтуерни продукти са разработени специално за обучение по музика. Образователния софтуер „Енвижън” например дава възможност за едновременна работа на множество потребители, като е нужен само един компютър и повече на брой компютърни мишки. Чрез административния модул на системата учителите разработват уроците си, които по време на час имат възможност да управляват.

Съществува разнообразен софтуер за усвояване на теоретични знания, усъвършенстване на пеенето, помощ при инструментално изпълнение и съчиняване на музика. Сред използваните компютърни програми за създаване на партитури са MuseScore, който се разпространява под свободен лиценз, както и демоверсиите на Sibelius, Finale и др. Сред предимствата на разгледаните продукти, както и на други, подобни на тях (Cubase, Samplitude, KaraFun Editor, VanBasco's karaoke player и др.) са:

- лесна и бърза преносимост на информацията;
- възможност за поставяне на индивидуални задания;
- развиване на метро-ритмичния усет чрез използване на електронен метроном.

Разработени са редица компютърни програми и приложения за смарт телефони и таблети, които подпомагат ученето във всеки един етап от образователния процес.

Мрежовата свързаност в лицето на глобалната комуникационна мрежа Интернет играе многостранна роля в образованието. Чрез нея се споделят и обменят добрите практики между учители и ученици и се предоставя възможност за дистанционно обучение. Независимо че много от ресурсите са на английски език, част от тях ползваме директно или просто ги адаптираме за целите на българското училище. Платформата YouTube например предоставя огромна база данни с клипове и музикални произведения, като последните могат да се използват непосредствено в часовете. А родният ни софтуер „Енвижън” има публичен портал, чрез който си споделяме учебното съдържание по интернет – учителите качват създадените от тях уроци и същевременно свалят тези, които искат да използват по време на часовете си.

Въвеждането на ИТ в обучението по музика има редица ползи. Дали последните ще се реализират, зависи изцяло от нас учителите. А това означава, че трябва да поработим над нашите мотивация, инициативност, придобиване на нови езикови и ИТ компетентности, разработване на собствени помощни средства на основата на чуждестранни такива и т.н.

Многопластовите функции и приложни възможности на ИТ, свързани с визуализацията на преподавания материал, усилване на сетивните, слуховите и образните възприятия на учениците, привличане на интереса и вниманието им върху звуците и образите, пресъздадени чрез носителите на дигитализирана информация, повишават ефективността на обучението и помагат на обучаващите се да поемат по-обемна по мащаб и по-услужлива и полезна като качество информация, която поради интересното си и "атраaktivното" поднасяне успяват да усвоят и запомнят по-лесно и за по-дълго време.

Въвеждането на съвременните интерактивни методи на обучение в часовете по музика увеличава интереса на учениците към преподаваната материя и провокира активното им участие в самия обучителен процес. Именно тази е целта на музикалния педагог в начален етап – да предаде повече знания и умения на своите ученици. А това става по-лесно, като ползва електронните образователни платформи и технологии, които повишават културния капацитет и музикалния интелект на подрастващите. Тъкмо затова музикалните уроци се провеждат под формата на презентации, като се подготвя и използва съответния инструментариум от хардуер и софтуер, а постигнатите резултати се анализират, за да се наложи по-добрата и ефективна педагогическа практика.

Като педагози и дългогодишни преподаватели сме наясно, че детската психика е доста интуитивна и деликатна, а вниманието на учениците лесно може да се отклони в зависимост от

дразненията на околната среда, която те непрекъснато опознават и изследват. Ако това детско любопитство бъде насочено към нещо, което е близко до интересите им и до откривателския дух на тяхната природа, то и резултатите от усвояения материал в училище ще бъдат по-високи. Използването на ИТ в този смисъл помага на децата да искат да получат знания, а не да трябва да им се налага да ги усвояват. По този начин те стават естествени участници в един процес, който им е приятен и интересен, по - близък до детските им предпочитания и игри.

Ето защо ползите от прилагането на ИТ в началното обучение по музика от първи до четвърти клас са безспорни. Те повишават мотивацията на учениците, улесняват разбирането на учебния материал, предоставят по-лесен и бърз достъп до информация и насърчават креативното мислене и непринудената комуникация с децата.

Литература:

1. Пастармаджиев, В. (2016). Приложение на информационните и комуникационните технологии в обучението по музика в общообразователното училище и оценка на резултатите от използването им.
2. Малчева, Т., (2011), Аспекти на педагогическата работа по музикален фолклор в съответствие с предизвикателствата на времето, с. 44-47.
3. Калоферова Г., (2005), и колектив. Книга за учителя по музика за 4.кл .
4. Минчева, П. И колектив, (2004) , Учебник по музика за 3 клас .
5. Минчева, П., (2009), Музикалното възпитание в общообразователното училище.
6. Минчева, П., (1994), Музиката и интелектът.
7. Попова, М. (1988), Основните знания за музиката в учебното съдържание от първи до седми клас.
8. Стоянова, Г., (2011), Музикално-професионална компетентност на учителя по музика. 4.1, С.

Йорданка Стенова Ненчева
Старши учител в СУ "Епископ Константин Преславски" гр. Бургас
e-mail: dani_nencheva@abv.bg